

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ PRO OBČANY LIBOŠE A KRNOVA

Číslo 18

Listopad 2005

Vážení spoluobčané,
již více než rok slyšíme, jaký panuje čilý ruch kolem pokračování výstavby tlakové kanalizace ve Štěpánově. Rád bych vás informoval, že i v Liboši nám po tom všem, co se v minulosti odehrálo, nebyla lhostejná investice několika milionů korun do hlavního řádu a přípojek tlakové kanalizace, kterou máme uloženou takřkajíc v zemi bez řádného dokončení.

Už v loňském roce byla zvažována a zdarma pořízena studie vlastní čistírny odpadních vod od výrobce tohoto zařízení tak, abychom získali představu o tom, co to všechno obnáší nejen po stránce technologie, ale i financí. Jelikož jsme ale od prvopočátku této velké stavební akce byli součástí a etapou společně s obcí Štěpánov, naší prioritou se jevila od letošního roku více ta část technologického zařízení, kterou bude mít každý z vás v podstatě ve své nemovitosti (dvoře nebo zahradě). Jedná se o nádrž z plastu s vestavěným čerpadlem splaškových vod z domácností. Tady zdůrazňuji, že z domácnosti t.j. z kuchyně, koupelny a WC, v žádném případě do tlakové kanalizace nesmí přijít voda dešťová a rovněž tento systém neřeší močůvku a jiný odpad například z chovu zvířat a dobytka (tady bude muset chovatel v budoucnu prokazovat ekologickou likvidaci těchto odpadů).

Byla navázána spolupráce s výrobcem tohoto zařízení s firmou Neptun Preslan z Prostějova, kde společně řešíme jak množství jednotlivých jímek, tak i finanční záležitosti, ale hlavně se jako reálná jeví možnost získat finanční prostředky formou dotace z kraje, a to z programu podporujícího životní prostředí. Součástí naší žádosti o tyto prostředky je ale i souhlas všech majitelů jednotlivých nemovitostí se zřízením tzv. věcného břemene spočívajícího v tom, že vlastník souhlasí s tím, že na jeho pozemku bude umístěno zařízení obce, t.j. přípojka a šachta s čerpadlem. Kraj totiž poskytuje finanční prostředky obci, nikoliv občanům. Smlouva o zřízení věcného břemene obsahuje podmínku, že vlastník bude trpět vstup na pozemek pro případ údržby, revize a oprav. Smlouva bude po dokončení celé akce vnesena na katastrálním úřadě jako věcné břemeno ve prospěch obce na váš list vlastnictví.

Zde je nutné připomenout, že zařízení má hodnotu řádově několika desítek tisíc korun a že by se měl v podstatě připojit každý obyvatel naší obce, protože výjimka k vypouštění odpadních vod do nynější obecní kanalizace má omezenou platnost. Navíc po zprovoznění celé kanalizace bude na základě zákonných zmocnění tato povinnost napojení na tlakovou kanalizaci ošetřena obecně závaznou vyhláškou obce. V první fázi, která probíhá nyní je, že majitele jednotlivých nemovitostí navštíví pan Jaroslav Mík, který se tohoto úkolu ujal, a sepiše s nimi smlouvu o smlouvě budoucí, která majitele zavazuje k souhlasu se zřízením věcného břemene.

V této souvislosti se na vás obracím se žádostí o zapůjčení výpisu z listu vlastnictví, který jak předpokládám většina z vás má, k pořízení fotokopie k dalšímu stavebnímu řízení. Listy vlastnictví vám budou samozřejmě vráceny. Žádám vás všechny o pochopení celé situace, o vstřícnost a spolupráci v zájmu rychlého vyřízení těchto potřebných náležitostí. Další postupy a nezbytné informace vám budou včas oznámeny.

Jan David, starosta obce Liboš

USNESENÍ z 35. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Liboš konaného dne 21. 9. 2005

1. Zastupitelstvo obce schvaluje

- hospodaření obce za leden až srpen 2005
- rozpočtová opatření č. 4/2005 dle přílohy
- pořízení 3. změny územního plánu sídelního útvaru Liboš v souladu s § 31 odst. 2 zák. č. 50/1976, ve znění pozdějších předpisů, pro rozšíření zón na bytovou výstavbu
- odprodej pojízdného žebře panu Josefu Bittnerovi, Liboš 94 za částku 5.000,- Kč

Pokračování na str. 2

AKTUALITY

Cvičení rodičů s dětmi

Asociace sportu pro všechny Štěpánov opět zahájila v tomto školním roce **cvičení rodičů a dětí**. Cvičení bude probíhat vždy ve středu od 17.00 do 18.00 hodin v tělocvičně Základní školy ve Štěpánově. Na děti i rodiče se těší cvičitelky Silvie a Lenka.

Usnesení ze zasedání ZO – dokončení ze str. 1

2. Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- informaci starosty z jednání s firmou Presskan, s.r.o. Prostějov o tlakové kanalizaci v obci
- informaci o stanovení úplaty za předškolní vzdělávání dítěte v přísp. organizaci MŠ Liboš
- požadavek na vybavenost a údržbu interiéru MŠ Liboš na rok 2005/2006
- zprávu o využití obecní knihovny
- informaci starosty o POV na rok 2006 rekonstrukci veřejného osvětlení a oken na budově OÚ
- informace a návrh prezentace obce Liboš na internetových stránkách
- informaci o ocenění památek na území obce soudním znalcem Dr. Malivou
- informaci o chystané akci pro děti Dyniáda dne 30.9.2005

USNESENÍ z 36. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Liboš konaného dne 26. 10. 2005

1. Zastupitelstvo obce schvaluje

- hospodaření obce za leden až září 2005
- rozpočtová opatření č. 5/2005 dle přílohy
- financování 3. změny územního plánu sídelního útvaru Liboš
- smlouvu o dílo a rozbor kalkulace ke změně územního plánu s firmou Atelier Archplan Ostrava s.r.o., Ostrava – Martinov, Martinovská ul. 3168/48
- realizaci zbudování ubytovny v KD v Liboši na základě žádosti nájemníka, platného stavebního povolení a projektové dokumentace se spoluúčastí obce na financování rekonstrukce v částce 250 tis. Kč s prodloužením stávající nájemní smlouvy s paní Jiřinou Polišenskou o 10 let t.j. do 28.2.2023
- financování mikulášské nadílky pro děti v rámci „čertovského posezení“ dne 10.12.2005 v částce 30,- Kč na dítě
- odměnu kronikáři panu Františku Svozilovi ve výši 600,- Kč za celoroční práci jednorázově za rok 2005 ve výplatě za měsíc říjen 2005
- odměnu veliteli hasičů Pavlu Weinlichovi ve výši 600,- Kč za celoroční práci jednorázově za rok 2005 ve výplatě za měsíc říjen 2005
- smlouvu o smlouvě budoucí nájemní smlouvy na pronájem obecních pozemků o výměře 11,42 ha se Zemědělským družstvem Unčovice
- financování občerstvení na akci „Setkání důchodců“ ve výši 90,- Kč na osobu a kulturního programu

2. Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- informaci o přípravě informačního zpravodaje
- informaci starosty z valné hromady VHS Sitka s.r.o. Šternberk

3. Zastupitelstvo obce ukládá

- starostovi obce na základě požadavku na vybavenost MŠ Liboš zajistit s předsedou stavební komise návrh realizace v termínu do doby návrhu rozpočtu obce na rok 2006
- starostovi obce zajistit převzetí památek na území obce do majetku obce
- starostovi obce připravit inventarizaci majetku obce a návrh na složení inventarizačních komisí
- starostovi obce požádat o prověření možnosti umístění přechodu přes silnici „Hrázka“

4. Zastupitelstvo obce zmocňuje

- starostu na základě informace o zvýšení ceny vody v zastupitelstvu dne 25.5.2005 k vyslovení souhlasu s tímto opatřením na valné hromadě VHS Sitka s.r.o. Šternberk

- informaci starosty, že již byla uhrazena částka 49 tis. Kč od firmy Montana Bohemia a doporučuje v rámci rozpočtového opatření použít tuto částku na úhradu porřízení změny územního plánu č. 3
- infor. o přípravě čertovského posezení pro děti
- informaci starosty o přípravě podkladů pro dotace na dokončení tlakové kanalizace v Liboši a s tím související smlouvy o smlouvě budoucí s majiteli pozemků na nichž budou umístěny přípojky a šachty s čerpadly
- zprávu o činnosti MŠ Liboš, příspěvkové organizace

3. Zastupitelstvo obce ukládá

- starostovi obce sestavit inventarizační komise na provedení inventury majetku obce Liboš
- starostovi obce zajistit přípravu projektové dokumentace a financování stavebních úprav v MŠ Liboš v roce 2006
- předsedům finančního a kontrolního výboru a komisí zabezpečit předání požadavků na rozpočet pro rok 2006 v termínu listopadového zasedání

4. Zastupitelstvo obce pověřuje

- starostu podpisem smlouvy o dílo s firmou Atelier Archplan Ostrava
- starostu vypracováním dodatku ke stávající nájemní smlouvě o pronájmu KD s paní Jiřinou Polišenskou s prodloužením nájmu o 10 let t.j. do 28.2.2023
- starostu obce podpisem smlouvy o smlouvě budoucí nájemní smlouvy na pronájem obecních pozemků se ZD Unčovice

Hospodaření obce za leden až září 2005

Protože hospodaření obce za třetí čtvrtletí roku 2005 by zabralo velkou část Informačního zpravodaje, je tato informace vyvěšena na úřední desce obecního úřadu Liboš, kde máte možnost si potřebné údaje přečíst.

CO SE CHYSTÁ?

Dyniáda

Jak se již stalo několikaletou tradicí, proběhla dne 30. září 2005 na hřišti v areálu hasičské zbrojnice dětská „**DYNIÁDA**“. Jako každý rok děti soutěžily o nejlépe a nejoriginálněji vyřezanou dýni. Nachystány pro ně byly sladké odměny. Akce začala v 18.00 hodin večer, kdy už se šel, aby vynikla světla, která děti v dýních zapalují. Do soutěže přihlásili šikovní soutěžící na 20 vyřezaných dýní a dětí bylo ještě více. Na tuto akci přišly děti většinou v doprovodu rodičů, takže se tam sešla pěkná řádka lidí.

Pro děti bylo připraveno malé pohoštění formou teplého čaje a sladkostí. Padlo i pár slziček u těch menších, kteří nevyhráli, ale nakonec byly všechny děti odměněny za svou námahu. Doufám, že i příští rok bude mít akce zase velkou účast a děti i rodiče se na ni budou těšit. Na přípravě se podíleli obec Liboš a sdružení žen v Liboši.

Všem kdo přispěli svou pomocnou rukou děkuji.
Martina Loutocká

Mikulášské odpoledne

Kulturní komise obce Liboš zve děti **na mikulášské odpoledne pro děti**, které se bude konat v sobotu **10.12.2005 ve 14.00 hodin** ve vinárně hostince „Za vodó“ v Liboši. Na děti čeká mikulášská nadílka, ke které bude hrát hudba Galaxy. Všechny děti srdečně zveme.

Čertovské posezení

Kulturní komise obecního úřadu v Liboši, zve občany na již tradiční „**čertovské posezení**“. Akce se bude konat **10.12.2005 ve 20.00 hodin** ve vinárně hostince „Za vodó“ v Liboši. K tanci a příjemnému posezení bude hrát olomoucká skupina Galaxy. Srdečně zvou pořadatelé.

Vítání občánků

*Jak smutný by byl svět,
kdyby se ustavičně nerodily děti,
které sebou přinášejí nevinnost,
lásku a možnost být dokonalejšími.
Děti jsou naše radost a potěšení.*

Tradiční uvítání nových občánků Liboše do života se uskuteční v sobotu **3. prosince v 9.00 hodin** v obřadní síni Obecního úřadu v Liboši.

Setkání důchodců

**Čas nám všem tiše proplová mezi prsty
nechytíš ho, nejde zastavit, nelze ho vrátit.
A přesto každý může dojít zpět až do dětství,
milou pěknou vzpomínkou.**

**Rok za rokem škobrtá, jak přes kamení voda,
neprožít ho radostně, bylo by škoda.**

**A ten čas stále letí a letí,
nezavřeš před ním vrátka,
než se naděješ, je tu šedesát...,
sedmdesát..., osmdesátka.**

P O Z V Á N K A

Rok se s rokem sešel, čas utíká rychleji, než si umíme představit a všichni si neradi připouštíme, že jsme zase o trochu starší. Proto k Vám dnes přicházíme s pozvánkou na tradiční

SETKÁNÍ DŮCHODCŮ,

které se tentokrát uskuteční
v neděli 27.11.2005 ve 14.00 hodin
ve vinárně hostince „Za vodó“ u paní Jiřiny
Polišenské v Liboši.

Přijďte se příjemně pobavit při hudbě a malém občerstvení. Děti z Mateřské školy v Liboši pro Vás připravily krátký program.

Neostýchejte se, neboť nepřijít mezi nás by bylo určitě škoda, můžete besedovat, popovídat si, poklábosit nebo si zazpívat, či jen tiše zavzpomínat na mládí a přitom odpočívat a hodovat.

Na všechny se srdečně těší

Jan David, starosta obce Liboš
a členové kulturní komise obce Liboš

Jubilea a výročí našich občanů

Září:	
Josef Sládek	75 roků
Říjen:	
Jiřina Krylová	87 roků
Anna Morkesová	75 roků
Marie Nečekalová	75 roků
Terezie Zvěřinová	75 roků

Co se připravuje v MŠ Liboš

V letošním školním roce máme zapsáno 26 dětí, z toho 1 dítě chodí domů před obědem, 14 dětí na polodenní provoz a 10 na celodenní provoz. Jedno dítě teprve nastoupí a to v jarních měsících. Máme 12 předškoláků, kteří by měli v dalším roce nastoupit do první třídy.

Co se týče kulturních akcí, máme letos bohatý program. Návštěva divadelních představení, ať už v Olomouci v kině Metropol nebo v MŠ ve Štěpánově, návštěva kina ve Štěpánově. Do naší MŠ zavítá i kouzelník, Mikuláš při příležitosti mikulášské nadílky, nebude chybět ani vánoční nadílka.

Zúčastníme se veřejných vystoupení při příležitosti vítání nových občánků, oslav pro důchodce, u pomníčku, při mikulášské nadílce v místní vinárně a uspořádáme pro děti již tradiční maškarní karneval ve spolupráci s rodiči a Obecním úřadem v Liboši. Na oslavu Dne matek si děti připraví kulturní pásmo formou besídky. Na závěr roku nás čeká výlet na Sv. Kopeček do oblíbené ZOO, oslava Dne dětí, rozloučení se školáky.

V jarních měsících uskutečníme sběr papíru a tolik potřebná finanční částka bude použita na nákup hraček a pomůcek pro děti. Chtěla bych touto cestou poprosit občany Liboše o podporu. Starý papír můžete již dnes nosit do budovy obecního úřadu.

Výchovnou práci vedeme podle tzv. Rámcového vzdělávacího programu, který je rozdělen do pěti oblastí. Z tohoto programu vytváříme Školní vzdělávací program, který jsme pro naši MŠ nazvaly Hrajeme si celý den od jara do zimy. Cílem je vytvořit skladbu vzájemně se ovlivňujících, prolínajících se a propojených oblastí. Vzdělávací činnost se zpracovává do krátkodobých plánů – podtémat. Je založena na metodách přímých zážitků, využívá dětské zvědavosti a potřeby objevovat, vede děti a učitelku k individuální práci s vytvořením podmínek pro činnost. Základem všech činností je hra – zdroj veškerého poznávání a objevování.

Ve druhém pololetí roku 2005 bylo zakoupeno a částečně doplněno chybějící vybavení potřebné pro běžný chod MŠ. Chyběla nám mikrovlnná trouba, žehlička, peřinky a polštářky, povlečení, froté prostěradla, talíře, police na uložení lůžkovin, věšáky na ručníky do umývárny, varná konvice, dokoupeny byly chybějící přístroje a lžice, nerezový džbán na čaj, 2 šatní skříňky a další 3 byly zapůjčeny od Obecního úřadu ve Štěpánově.

Z pokladny rodičů byly koupeny elektrické klávesy, nerezové tácky na svačiny, snídaňové hrníčky a hračky.

Chtěla bych dnes znovu upozornit na nevyhovující pracovní podmínky jak pro děti MŠ, tak i pro zaměstnance. Prostory herny a třídy jsou příliš malé, ale jsou zde určité rezervy, např. prostor kuchyně je zbytečně velký a je nevyužitý. Rovněž se potýkáme s malým počtem umývadel a záchodů. Je potřeba zmodernizovat interiér novým nábytkem a při té příležitosti využít silných stěn a zabudovat vestavěné skříně a vybavit kuchyň myčkou na nádobí je rovněž aktuální.

Byla bych ráda, kdybych ještě v letošním kalendářním roce mohla zakoupit 4 nové stoly a k nim židličky. Nynější jsou silně opotřebované a naprosto výškově nevyhovují, děti se při nich hrbí a nič si záda.

Touto cestou bych chtěla poděkovat celému zastupitelstvu nevyjímaje pana starostu Davida, za ochotný přístup k řešení problémů a za spolupráci. Věřím, že naše požadavky nebudou jen vyslyšeny, ale že se budou v blízké budoucnosti i realizovat.

Poděkování patří i rodičům, kteří se ochotně zapojili do organizování maškarního karnevalu a výtěžek darovali MŠ.

Tato zpráva byla předložena na zasedání zastupitelstva obce dne 26.10.2005.

Lenka Valentová, ředitelka MŠ Liboš

Pozvánka do knihovny

Naše obecní knihovna neslouží pouze k zapůjčování knih, ale ve značné míře je využíván i internet. Přesto hlavní činnost je věnována rozvoji čtenářské aktivity tím, že jsou obměňovány a doplňovány knihy pro všechny čtenáře od nejmladších po nejstarší. Je zde velký výběr pohádek, povídek, detektivek, románů pro ženy i naučné literatury.

Půjčování je ale ztíženo tím, že ze strany čtenářů není dodržován termín vrácení knih, zejména výměnného fondu. Obměna starých knih za nové je tímto velmi zpomalena. Prosíme čtenáře, aby vrácení knih zbytečně neprodlužovali.

Všem našim čtenářům přejeme příjemné chvíle prožité s našimi knihami. Těšíme se na nové čtenáře každý pátek od 17.00 do 19.00 hodin. Roční poplatek za zapůjčení knih činí pouhých 20,- Kč.

A na závěr hádanka pro děti. Napište, kolik je v knihovně svazků knih. Svůj tip spolu s vaším jménem a adresou doručte do 15.11.2005 v zalepené obálce s nápisem hádanka na Obecní úřad v Liboši. Ten, kdo bude nejbližší skutečnosti, obdrží odměnu.

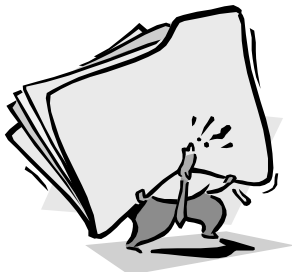
Monika Petříková, knihovnice

Odpadky ve Štěpánově

Upozorňujeme občany, že se vyskytly případy, kdy občané Liboše svůj domovní odpad ukládají do popelnic občanům ve Štěpánově a také do kontejneru u hřbitova ve Štěpánově. Několik občanů Liboše již bylo správcem hřbitova a obecní policií přistiženo, když odpad ukládali do kontejneru. Je to ostuda, která padá na celou obec.

Takovéto jednání občanů Liboše bude posuzováno jako přestupek a řešeno v přestupkové komisi. Pokud občané Liboše nebudou respektovat zákaz ukládání domovního odpadu do kontejneru na hřbitově, je nebezpečí, že bude obec Liboš nucena přistoupit k platbám za odpady na osobu tak, jak je to v okolních obcích. Známkový systém v okrese Olomouc je v současné době zaveden pouze v Liboši a v Doloplazech.

Sami se zamyslete nad svým jednáním, vždyt' tím poškozujete všechny občany Štěpánova a ti musí za vás zvýšené náklady na odvoz odpadků uhradit. Styďte se libošští!

Čištění komínů

O čištění komínů se vedou polemiky, zda je nutno vůbec komín čistit, když topíme pouze v plynovém kotli, vždyt' nedochází ke znečištění sazemi apod.

Ve vyhlášce č. 111/1981 jsou uvedeny lhůty pro čištění komínů a tam se stanoví, že komín pro spotřebič na plynná paliva do výkonu 50 kW opatřený komínovou vložkou je nutno čistit 2x za rok. Komín pro paliva tuhá do výkonu 50 kW je nutno čistit 6x za rok. Saze se musí vybírat nejméně 1x za rok.

Dnes, kdy kominíci pravidelně neprovádí prohlídky, je v zájmu každého z nás přecházet požárům a zajistit si kominíka k vyčištění komínů.

Obecní úřad upozorňuje, že je možno nahlásit požadavek na vyčištění komínů v kanceláři obecního úřadu v termínu **do 7. listopadu 2005**. Kominík pan Soldán z Lužic potom zájemce navštíví během 14 dnů v odpoledních hodinách. Přesný termín jeho návštěvy k provedení čištění komínů bude zveřejněn hlášením v místním rozhlase.

Kromě toho je nutno upozornit občany, že je třeba nechat provést vyčištění plynového kotle nejméně 1x za dva roky.

Každý vlastník nemovitosti by měl dbát na to, aby špatný technický stav komínů a spotřebičů neohrožoval obyvatele domu, ostatní občany i jeho samého.

Zvýšení cen spotřebičů o poplatek za recyklaci

Začal platit zákon o recyklaci odpadů a obchodníci spotřebičů zvýšili ceny svého zboží právě o poplatek za recyklaci. Obchodníci by měli zákazníky na poplatek za likvidaci elektrozařízení upozornit. Staré spotřebiče nejsou povinni od zákazníka přebrat, i když někteří obchodníci tak činí, ale měli by zákazníka určitě informovat o nejbližším sběrném místě.

Poplatek za recyklaci je odstupňován podle spotřebičů takto:

velké spotřebiče: pračky, sušičky, myčky, sporáky, topidla, radiátory, velké ventilátory, klimatizace, topení a ohřev vody nad 30 kg 130,- Kč

chlazení: chladničky, mrazničky a jejich kombinace 420,- Kč

střední spotřebiče: vysavače, varné desky, mikrovlnné trouby, odsavače, topení a ohřev vody od 10 do 30 kg 35,- Kč

malé spotřebiče: žehličky, topinkovače, fritovací hrnce, elektrické nože, váhy, malé ventilátory, mlýnky, kávovary, fény, holicí strojky, kulmy, elektrické zubní kartáčky, vrtačky, brusky, masážní strojky, odstředivky 10,- Kč

drobné spotřebiče: do 100 gramů hmotnosti, např. hodinky bez poplatku

Soutěž

Název soutěže: Liboš – Nejkrásnější místo na zemi
Nejkrásnější kout v Liboši
Mám svoje místečko v Liboši

Svoje místo můžete ztvárnit nebo představit literárně, kresbou, malbou, fotografií či jinak.
Vypisujeme soutěž pro děti i dospělé v kategoriích:

- do 6 let
- do 10 let
- do 18 let
- nad 18 let

Podmínky soutěže: Své práce odevzdávejte na obecním úřadě, uveďte jméno a příjmení, adresu a věk, uzávěrka je 15. prosince 2005.

Vyhodnocení: Všechny práce budou vyhodnoceny a odměněny, vítězná práce bude otištěna v příštím čísle informačního zpravodaje.

Těšíme se na Vaše nápady.
Kulturní komise obce Liboš a redakční rada

OSOBNOSTI LIBOŠE VII.

(seriál na pokračování)

Rodáci, postavy a postavičky, osoby a osobnosti Liboše a Krnova, živnosti a řemesla v Liboši a Krnově

V několika předchozích číslech Informačního zpravodaje jsme zveřejnili jména osobností Liboše a Krnova podle abecedy a dnes vám nabízíme další příjmení počínající písmenem **M.** Pokud v článku nenaleznete někoho, koho znáte a určitě by zde o něm měla být zmínka, neváhejte a poskytněte nám o něm zprávičku. Ostatní to jistě potěší.

Jan Mader – obuvník, brusič kovů, tovární dělník

* 11.4.1899 - Mor. Huzová

+ 1.8.1964 - Liboš

Narodil se v rodině Josefa Madera a Anny, rozené Meixnerové. Vyučil se obuvníkem v Bělkovicích u pana Pavlity, živnost nevedl, ale boty opravoval převážně pacholkům a děvečkám sloužícím u sedláků v letech 1933 až 1938. V době nezaměstnanosti byla každá koruna dobrá. Krátce byl zaměstnán v prodejně Bat'a ve Štěpánově jako opravář obuvi, později pracoval v Kosmosce v Olomouci – Hodolanech a v Moravských ocelárnách jako brusič kovů až do důchodu.

Oženil se s Marií Petříkovou, dcerou tesařského mistra Eustacha Petříka a jeho manželky Kateřiny. Narodili se jim dva synové Ladislav a Zdeněk.

Již v důchodu vypomáhal v JZD Liboš a při svozu dřeva z lesa k vybudování ohrady pro dobytek nešťastně seskočil z rozjetého vozu, narazil páteří na pařez a to se mu stalo osudným. Zemřel ve věku 65 let na tuberkulózu. Byl členem SDH. Je pochován na hřbitově v Hnojicích.

Marie Mádrová – ošetřovatelka choromyslných

* 1.6.1899 - Hnojice

+ 16.3. - Olomouc

Narodila se v rodině Eustacha Petříka, tesařského mistra a manželky Kateřiny, rozené Poláškové. Měla sestru a dva bratry. Obecnou školu vychodila v Liboši. Tehdejší obecní rada se usnesla nechat Marii na obecní útraty vystudovat, avšak její otec tomu nedovolil. Již měl pro ni místo zajištěné, u Loutockých hlídala děti. Po několika letech přešla do Šternberka pracovat jako ošetřovatelka do psychiatrické léčebny. Vdala se za Jana Mádra, továrního dělníka a bydleli v Liboši – Jílkově, kde vychovali dva syny Ladislava a Zdenka. Byla v domácnosti a do konce života pracovala v zemědělství. Byla náruživou čtenářkou románů, zvláště ze života vesnice. Zemřela na klinice v Olomouci ve věku 83 let. Byla zpopelněna a pozůstatky uloženy do rodinného hrobu v Hnojicích.

Ladislav Mádr – soustružník

* 1.7.1926 - Liboš

Obecnou školu vychodil v Liboši, pak následovalo reálné gymnázium ve Šternberku. Po zabrání Sudet přešel do měšťanské školy ve Štěpánově. Učňovská léta strávil v Olomouci u firmy Bagar a vyučil se soustružníkem kovů. V lednu 1945 složil učňovskou zkoušku. V září 1945 začal studovat na průmyslové škole strojní v Prostějově. Vojenskou prezenční službu vykonával v Olomouci z velké části ve vojenských autodílnách, kde potom zůstal pracovat jako civilní zaměstnanec.

V roce 1951 se oženil s Miladou Vojáčkovou ze Štěpánova. Bydlel v Liboši – Jílkově, kde se jim narodili synové Ladislav a Jaroslav. V roce 1956 si koupili domek ve Štěpánově v ulici Sokolské, kde bydlí dodnes. Jeho zálibou byla myslivost, v mysliveckém sdružení založil kroniku a dlouhá léta ji psal.

V lednu 1959 začal pracovat v Chronotechně ve Šternberku v oboru soustružnictví a v září téhož roku byl jmenován mistrem ve středisku GO obráběcích strojů. Po šesti letech byl přerazen na dílny učňovského střediska do funkce vrchního mistra, později byl jmenován vedoucím odborného učiliště, kde pracoval do odchodu do invalidního důchodu.

Zdeněk Mádr

*2.5.1929 - Liboš

Místo pobytu: Liboš

Vyučil se soustružníkem kovů v autoopravně v Olomouci, kde pracoval do roku 1989. V mládí byl aktivním sportovcem, hrál hokej a volejbal. Byl dlouholetým členem Sokola. V roce 1977 založil tříčlennou kapelu Libošanka, v níž hrál na harmoniku. S kapelou vystupoval na plesích a různých společenských akcích. Je dlouholetým členem SDH. V roce 1990 si otevřel živnost a podniká v oboru soustružnictví.

Ludmila Mádrová – švadlena

*29.8.1932 - Liboš

Provozovala živnost v Liboši na čp. 11, po přecíslování 131.

Zdeněk Malý – zámečník

* 14.5.1923 - Liboš

+ 24.3.1993 - Liboš

Narodil se v rodině Bohumila Malého a Anežky, rozené Navrátilové. Oženil se s Jarmilou Kolářovou. Bydlel v Liboši čp. 102 po přecíslování, choval poníky. Zemřel ve věku nedožitých 70 let na ischemickou chorobu srdeční.

Pokračování na str. 7

Osobnosti Liboše VII. – dokončení ze str. 6**Robert Mayer** – řezník

* 28.3.1871 - Loukov

Bydlel v Krnově čp. 25 v roce 1897, kdy se mu narodil syn Robert.

Florian Mazurka – služebný

*31.5.1879 - Ráječko

Bydlel v Liboši čp. 14, pracoval jako obecní sluha.

Bohumil Merta – zřízenec

* 31.10.1883 - Štěpánov

Bydlel v Krnově čp. 9 v roce 1923 a pracoval v solných mlýnech v Klášterním Hradisku.

Adolf Metlík – hostinský

* 13.5.1885 - Jílkov

V roce 1911 bydlel v Krnově čp. 15, kde se manželům Adolfu a Jenoveře Metlíkovým narodil syn Josef. Adolf Metlík pracoval jako hospodský v Krnově.

Jan Metlík – krejčí

Narodil se v Moravské Huzové v rodině Feliciany Metlíka a Juliany, dcery Jana Mikeše z Moravské Huzové. Měl krejčovství na Jílkově čp. 3 v roce 1883. Oženil se s Annou, dcerou Josefa Kubáce, domkaře v Řepčíně a jeho manželky Jenovefy, rozené Ondřeje Hájka z Řepčína.

Jaroslav Mik

*13.4.1902 - Liboš

+14.3.1986 - Šternberk

Byl jednatelem SDH a obecním kronikářem.

Jaroslav Mik

*6.11.1941 - Liboš

Místo pobytu: Liboš

Člen a funkcionář SDH, člen zastupitelstva obce Liboš, člen ochotnického divadla Štek ve Štěpánově, zvoníkem v kapliče v Liboši.

Ladislav Mikeska – obchodník

* 2.7.1922 - Tichá

Bydlel v Liboši čp. 11 v roce 1945. Manželka Joklova v Jílkova (sestra paní Langrové). Obchodník na obchodě pana Bittnera.

Jaroslav Morkes

*14.4.1925 - Lašťany

+25.01.1993 - Šternberk

Místo pobytu: Liboš

Pokladník Klubu filatelistů ve Štěpánově.

Josef Müller – obuvník

Bydlel v Krnově na čp. 17 v roce 1875.

Jaroslav Myšák, RNDr.- mikrobiolog

* 30.5.1931 - Štěpánov

+ 28.10.2000 - Olomouc

Místo pobytu: Liboš, Olomouc, Štěpánov
hygienik, amatérský genealog, filatelista
V Liboši bydlel od 3.1.1955 do 8.6.1965 na čp. 19, pracoval jako mikrobiolog na Krajské hygienické stanici v Olomouci, byl amatérský genealog. Článek v NN č. 216 z ledna 2001.**Co psali v tisku před šedesáti lety?**

V novinách z roku 1945 jsme se dočetli tuto zprávu o libošském rodákovi.

V těchto dnech podrobilo se v Olomouci závěrečným zkouškám 130 učňů řemesla zámečnického a soustružnického. Všichni učni obstáli s dobrým prospěchem a stali se tovaryši. Nejlépe, a to s vyznamenáním, složil zkoušky učeň Vladislav Mádr z autodílen firmy Bagar v Olomouci. Bylo to v tomto oboru po první za celou dobu, co byla obchodní komora pověřena prováděním tovaryšských zkoušek, že učeň složil zkoušku s tak výborným prospěchem. Předseda zkoušení komise H. Konečný zhodnotil v projevu význam zkoušek a přál učňům existenčního uspokojení v jejich další práci. V letošním podzimním termínu byly tedy již učňovské zkoušky zámečnicků skončeny.

A co nám řekl k tomu sám pan Ladislav Mádr: „Tehdy se zkoušky skládaly z části praktické, písemné a ústní. Při předávání výučního listu mi předseda komise popřál, potom sáhl do portmonky a vytáhl stovku. Podal mi ji se slovy, že se mu můj výkon

velmi líbil. To tehdy bylo hodně peněz a my učni posledního ročníku jsme si takovou částku nevydělal ani celý měsíc.“

Nebojte se počítače

Přeji dobrý den všem seniorům, kteří ztratili ostych a nebojí se té krabice pod stolem a věčně mrkající obrazovky. Počítač nás na rozdíl od neznámého psa nekousne.

Denně se setkávám se spoluobčany a v poslední době právě s těmi staršími, kteří k této „bedně“ našli cestu. A vy ostatní přijďte v pátek navečer do knihovny, kde Vám poradí, jak s počítačem pracovat, jak se dopídit nových informací na internetu. Věřte, že to není vůbec těžké.

A když si nebudete vědět rady, máte možnost se zeptat na adrese skolicka.internetu@elpida.cz na problémy a nástrahy, které vám práce s počítačem přinese. Je to tak jednoduché.....

Eva Stejskalová

Historické památky na území obce

Obec Liboš nechala v srpnu 2005 zpracovat znalecký posudek historických památek na území obce pro účely jejich zapsání do majetku obce. Památky v majetku obce zahrnuté nebyly, je třeba jejich údržba a jsou postaveny na pozemcích obce. Soudní znalec Dr. Josef Maliva z Olomouce památky popsal a stanovil jejich cenu.

Socha Jana Nepomuckého

Autor neznámý, materiál: pískovec, nesignováno, na prostranství u obecního úřadu. Reliéf dosti zvětřalý, socha v dobrém stavu, se zbytky původní polychromie. Monument byl již opravovaný a přesunut několik metrů dále od silnice.

Základem monumentu je odstupněný stylobat čtvercového půdorysu s římsou a s reliéfem Svatý Jiří v boji s drakem, zasazeném na čelní straně ve vpádlé, nahoře segmentově vypjaté, výplni. Sokl nad stylobatem užší, jednoduše dekorován obdélnou, v rozích zaoblenou, rýhou. Na něm spočívají dva stupně s (původně kolorovanou), sochou Jana Nepomuckého, oděného v kněžském úboru, v pravici s křížem přidržovaným v levé ruce. Jde o profesionální práci výtvarně méně výrazného autora asi z 19. století.

Sloup svatého kříže

Autor neznámý, dat. r. 1893, pískovec, neoznačeno, při silnici v centru obce. V dobrém stavu.

Monument byl vytvořen v novogotickém stylu. Vypíná se na několika stupních na pravoúhlém půdoryse. Tvoří kamenný blok s nápisem: „Tento sv. Kříž zbudován nákladem manželů Jana a Anny Bazínkových 1893.“ Nad blokem je výškově dimenzovaný kvádr s nápisem: „Pochválen buď pán Ježíš Kristus“. Kvádr je vyzdoben jednoduchým motivem gotizujícího kružboví s plastickou hlavičkou nahoře v ose kružby. Nahoře je uzavřen nízkým trojbokým štítem s náznakem postranních arterií. Nad štítkem je vztyčen krátký obelisk s nápisem: „Dokončeno jest“. Ve vrcholu obelisku je zasazen kovový křížek. Vpadlá pole jsou zbarvena temně rudou barvou.

Pomník obětem 1. světové války

Dodavatel: Semerák a společník, Olomouc, patrně ve spolupráci s některým olomouckým sochařem, práce z r. 1924, pískovec a černý mramor, při silnici v centru obce, v dobrém stavu.

Sokl monumentu je řešen na čtvercovém půdoryse jako skalisko s vpádlými pravoúhlými poli opatřenými reliéfy na všech čtyřech stranách. Na čelním poli je zobrazen voják a dítě v prostředí venkovských chalup, vpravo ležící oběť války podepřená andělem, v levém poli je výjev, který zachycuje pa-

trně loučení mladé ženy a dcery s otcem odcházejícím do války, na zadní straně je námětem reliéfu opuštěná matka s dcerkou a synkem a třetím dítětem v náručí. Nad tímto soklem se vypíná část obložená černým mramorem: nad několika stupni je obelisk s nápisem: „K uctění památky spoluobčanů padlým ve světové válce věnuje občanstvo“. V horní části obelisku je v mramoru vyleptán kříž.

Architektonicky zdařile koncipované dílko se čtyřmi, dobově příznačnými, reliéfy.

Pomník vojákům Rudé armády padlým v 2. světové válce

Autor monumentu je neznámý (R. Doležal?), 2. polovina čtyřicátých let 20. století, maletínský pískovec, při silnici v centru obce, nepoškozeno.

Monument tvoří mohutný kamenný blok, vztyčený na třech kamenných stupních pravoúhlého půdorysu. Blok je řešen ve tvaru připomínajícím pravoslavné náhrobní kameny (tvar podobný lidské postavě bez končetin). Nahoře v kruhovém poli je reliéf pěticípé hvězdy obklopené vavřínovými ratolestmi, v horní části „trupu“ je vytesán nápis: „Na paměť padlým hrdinům sovětské armády“ a pod ním nápis stejného obsahu v ruštině, vytesaný v azbuce.

Kaplička povýšení sv. Kříže

Při konci obce směrem na Hnojice. Asi z přelomu 2. a 3. čtvrtiny 19. století. Drobná, nově omítnutá, cihlová stavbička pravoúhlé dispozice zaklenutá křížovou klenbou s nadokenními lunetami. V ose průčelí je pravoúhlý vchod a okénko ve štítu. Interiér osvětlují okénka s půlkruhovými záklenky opatřená profilovanými šambránami a plochými podokenními římsami, která jsou prolomená v bočních zdech. Nad vstupní stěnou se vypíná zvlněný štít, na opačné straně je valbová střecha s otevřenou dřevěnou vížkou se zvonem na hřebenu, vrcholící drobnou bání a kovovým křížem. Střecha i vížka jsou kryty zeleně natřeným plechem. Stavbička je opatřena plochým soklem, nároží má mírně skosená s dekorativním motivem nahoře. Hlavní římsu podpírají při nárožích plošně pojednané hlavice bez piestrů či lisén. Do interiéru se vchází starými, dřevěnými, pravoúhlými dvoukřídlovými dveřmi s kovovou mřížkou. Stavbu obklopuje novodobá dlažba a novější železná mříž.

Kříž k 100. výročí založení vesničky Krnov

Na třech schodovitých stupních čtvercového půdorysu je situován kamenný hranol soklu s reliéfem P. Marie Bolestné pojednaný v novogotickém duchu. Zadní strana monumentu je opatřena nápisem: „Postaveno na památku ...“ a datem „1871“

Pokračování na str. 9

Historické památky – dokončení ze str. 8

Erbovní reliéf Jiřího Pavorina

Počátek 17. století, pískovec, zasazeno na fasádě budovy kulturního domu a obecní knihovny obce Liboš, čp. 137, vlevo od vchodu. Dílo je dobře zachováno jen s menšími destrukcemi, v jeho dolní partii zapříčiněnými zvětráním materiálu. Restauroval kameník Beneš z Krčmaně.

Erbovní deska se znakem opata kláštera Hradisko v Olomouci, Jiřího Pavorina z Pavorina s latinským nápisem vespod (znak střídavě páva a lva ve čtyřech polích s postavou opata uprostřed). Znak a nápis jsou doplněny typickou renesanční ornamentikou. Nápis v překladu zní: „Léta Páně 1596 Jirí Pavorin z Pavorina, nadmíru důstojný ve víře Kristově, opat hradištský, 20. toho jména a protonotář apoštolské stolice, jakož i služebník lateránského chrámu a apoštolského paláce tento statek za velké náklady pořídil společně s připojeným mlýnem, který roku 1601 za sebe a za konvikta opatřil. Za to buď navěky sláva Bohu“ (překlad A. Niklové).

Boží muka

Lidový autor, 19. století, zděný a omítnutý monument na parc. č. 1716, katastr. území obce Liboš, dříve Štěpánov, při silnici na Hnojice.

Drobná zděná stavbička, vybudovaná na trojúhelném půdorysném základu, s mírně skosenými nárožími. Objekt je výtvarně oživen plochými výklenky ve dvou „etážích“ nad sebou. Výklenky jsou odděleny kordonovými římsami a nahoře jsou uzavřeny segmentovými oblouky. Dílko korunuje hlavní římsa, nad ní se zdvihá stanová stříška.

Drobná stavba lidového charakteru patří mezi památky místního významu. Pochází asi z poloviny 19. století. Pohledově obohacuje krajinu a je svědectvím výtvarného citění hanáckého venkova.

Kaplička povýšení sv. Kříže

Při konci obce směrem na Hnojice. Asi z přelomu 2. a 3. čtvrtiny 19. století. Drobná, nově omítnutá, cihlová stavbička pravouhlé dispozice zaklenutá křížovou klenbou s nadokenními lunetami. V ose průčelí je pravouhlý vchod a okénko ve štítu. Interiér osvětlují okénka s půlkruhovými záklenky opatřená profilovanými šambránami a plochými podokenními římsami, která jsou prolomená v bočních zdech. Nad vstupní stěnou se vypíná zvlněný štít, na opačné straně je valbová střecha s otevřenou dřevěnou věžkou se zvonem na hřebenu, vrcholící drobnou bání a kovovým křížem. Střecha i věžka jsou kryty zeleně natřeným plechem. Stavbička je opatřena plochým soklem, nároží má mírně skosená s de-

korativním motivem nahoře. Hlavní římsu podírají při nárožích plošně pojednané hlavice bez piastrů či lisén. Do interiéru se vchází starými, dřevěnými, pravouhlými dvoukřídlovými dveřmi s kovovou mřížkou. Stavbu obklopuje novodobá dlažba a novější železná mříž.

Kaplička sv. Antonína Paduánského

V části obce zvané Krnov. Drobná pravouhlá, zděná a zaklenutá stavba s novou omítkou, datovaná r. 1871. Má skosená nároží půlkruhově zaklenutý vchod v ose průčelí s novými dvoukřídlovými dveřmi s mřížkami. Stavba je obdobného typu jako libošská kaple sv. Kříže. Na klenbě nad hlavním oltářkem je menší malba s výjevem vztahujícím se k patrocinu objektu. V průčelí vymezuje střechu s eternitovou krytinou štít, na opačné straně valba. Nad hřebenem se zdvihá věžka se zvonkem. Po stranách vchodu nahoře vidíme vlevo nápis „Léta Páně“, vpravo datum. „1871“.

Svaté Jan Nepomucké

na nápěv písně „Andulko šafářova“

Svaté nás chraň navždecke,
Jane Nepomocké, te
veď našo ves e vlast, neopóšťé ož nás,
nesendem z Boží ceste.

V pola dem nad nama křez,
koróhve, prosebné zpěv,
Ježiš pro každýho, láskó hořičiho,
neváhé ož s nama běž.

Kristo láskó hořime,
hřiche tém odpóštíme
láskó chce rozdávat, jak mano celé čas
Ježiša jen chválíme.

Ten nás převádí v slávo,
až k Svatymo Václavo,
me s nim pak pudeme,
k věčné hostině to,
zasednem k Otco Boho.

Jan Nepomocké s nama,
bodem zpivat "Hossana"
at' plni radosti e take Svatosti
bodeme zřet na Pána.

Jožo Havel Huzovské

Důvěrník, přítel a rádce

Bezplatná linka důvěry – **Zlatá linka seniorů**, funguje bezmála tři roky. Během své existence prošla velkým vývojem, rozšířila se pracovní doba, řada seniorů si již zvykla využívat jejích služeb. Stále je však mnoho těch, kteří by pomoc uvítali, ale nevědí o ní. Nebo jste o existenci linky slyšeli a ostýcháte se zavolat a nevíte jakou pomoc požádat?

Co nabízí zlatá linka seniorů?

Vedle praktických informací z právní, sociální a lékařské oblasti především to, co seniorům v naší společnosti chybí, a to je dostatek času, pochopení a respekt k volajícímu. Člověk, který se ocitá ve svízelné situaci, někdy neví jak se vyjádřit, myslí si, že mluví příliš zmateně, než aby mu někdo rozuměl. V dnešní době je zvykem vše vyřizovat super-rychle a super-stručně. Většinou jsme si proto všichni zvykli přijít žádat o pomoc s jasně zformulovanou žádostí, vše si vyřešit sami a nikoho neobtěžovat. Na Zlaté lince seniorů takhle nepracujeme. Každý hovor trvá tak dlouho, jak volající potřebuje. A během hovoru se pracovník linky snaží spolu s volajícím v jeho problému zorientovat, zjistit, jaké kroky je teď vhodné udělat a jak to nejdéle zařídit. Má také za úkol poskytnout volajícímu psychickou podporu, pomoci mu tíživou situaci zvládnout. Samozřejmě však jen tehdy, když o to má volající zájem. Zkušenosti však ukazují, že důkladný hovor o celém problému i pocitech, se kterými volající při řešení zápasí, je užitečný.

Pro větší názornost uvedu příklad:

Starší paní podvedl podnikatel, který jí slíbil opravit plynový kotel. Vzal si peníze a zmizel. Paní se rozhodla situaci řešit tak, že na něj podá stížnost na České obchodní inspekci. Volá a říká: „Potřebuji informaci o tom, jakým způsobem si stěžovat na České obchodní inspekci“. Pracovník linky jí může poradit, kam a na koho se má konkrétně obrátit. Pak ale na vše zůstane sama, se spoustou lítosti a vzteku

na sebe, že se nechala napálit, s nejistotou, jak stížnost napsat, aby byla přijata. Vzhledem k tomu, že celá situace je pro ni těžká, možná se bude cítit špatně, možná bude špatně psát, mít vysoký tlak, trpět nechutenstvím a podobně. Nejen, že se jí bude stížnost hůře psát, ale bude mít také méně sil pro jakékoliv další jednání.

Když však pracovník situaci s dotyčnou paní probere, dojdou možná k tomu, že existují i další cesty - například podání trestního oznámení. Může paní podpořit, pomoci jí najít ztracenou sebejistotu a rovnováhu. Třeba také ukázat, že není zdaleka jediná, kdo ve své dobrotivosti naletěl, a že není důvod se stydět. Naopak je teď pravá chvíle požádat o pomoc orgán k tomu určený - policii. A protože to také nebývá jednoduché - mohou spolu probrat, co vše jim řekne a jaké záruku si, coby občan, od policistů může vyžádat a tak dále.

Na co se volající nejčastěji ptají?

Zlatá linka byla zřízena jako instituce, kterou seniori mohou zavolat a svěřit se pracovníkům se vším, co je trápí. Definovat, co může a nemůže být trápením, nejde. Pro každého je to jiný problém, jiná situace. Co tedy chtějí vědět? Co nejvíce bolí?

Společným tématem velkého počtu hovorů je přehlížení, nerespektování, někdy až vykořisťování seniorů ostatními. Toto nerespektování se odráží v rodinných vztazích, sousedských sporech, komplikovaném jednání s úřady nebo lékaři apod. Nelíbí se nám, že se tak často naši seniori setkávají s reakcí okolí ve smyslu „staří jen překážejí!“ Proto se všichni pracovníci Zlaté linky seniorů snaží být spojenci seniorů a co nejvíce je podporovat v boji o respekt, který jim plným právem náleží.....

Zlatá linka seniorů tel. číslo 800 200 007, bezplatná linka důvěry, je k dispozici každý všední den od 8:00 do 20:00 hodin.

Převzato z časopisu Zlaté listy

Aby člověk nebyl sám

Máte více času a někdy nevíte, co s ním? Rádi si popovídáte a nemáte s kým? Tak to je ta správná chvíle, abyste se dozvěděli o Svazu důchodců České republiky! Organizace, která působí i na úrovních jednotlivých měst či větších obcí, vám nabízí navázaní kontaktu s dalšími seniory, společné výlety a rekreace či zájezdy na památná místa české historie, zájezdy do divadel a za kulturou, vycházky do přírody a rehabilitační cvičení, odborné přednášky či různé zájmové kroužky. V případě potřeby vám také

bezplatně poradí při problémech „třetího“ věku, to znamená v otázkách sociálních, zdravotních, bytových, právních a dalších. Chcete se připojit? Tak napište na adresu Ústřední rada Svazu důchodců ČR, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6, Dejvice. Můžete také telefonovat na čísla 220 398 124 – 126 nebo emailovat elektronickou poštou solich@faf.cuni.cz.

Všichni se na vás těší. A nezapomeňte heslo, které vyjadřuje i poslání:

„Aby člověk nebyl sám.“

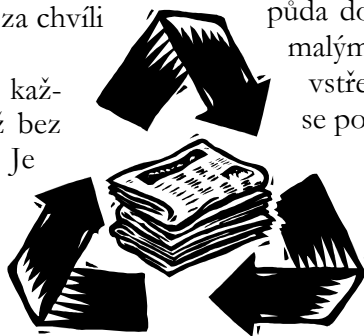
Eva Stejskalová

Odpady

V dnešní době je odpadků všude plno, ať už chceme anebo ne. Odpadky jsou bohužel všude okolo nás, ať už na silnicích, zahrádkách, dokonce i na loukách a v lesích. Myslím, že si pamatujeme doteď náš známý listnatý les, jak byl donedávna zanesený odpadky, skoro až po okraj. Lidé si z něho udělali svou soukromou skládku, protože nemuseli jezdit nikam moc daleko a také je to nic nestálo. Vůbec je nezajímalo, jak tím les a okolní krajina a příroda trpí. Doteď si živě pamatují použitou zachodovou desku, hrnce ať už proděravělé anebo propálené a spoustu dalších odpadků. Ale díky bohu je už les v pořádku a doufám, že za chvíli zase nebude vypadat tak, jako předtím.

Plasty se už staly součástí našeho každodenního života, dnešní člověk si už bez nich nedokáže svůj život představit. Je pro nás velmi těžké si představit, když si uvědomíme, že tak zhruba před 150 lety lidé o plastech neměli ani nejmenší ponětí. Ten chytrý človíček, který přišel na jejich zpracování si podle mne zaslouží velké uznání. Ovšem netušil, jakou tím přírodě připraví velkou práci. Pravdou je, že plast je jedna z nejhůře rozkládajících se hmot a tak, když ho vyhodíme na zem, najdou ho v zemi snad dokonce i další 2 generace po nás. Však někteří lidé s oblibou vyhazují různé láhve na zem tak, jak jim od rukou odpadnou. A PET lahve jsou největším lákadlem, co s takovou lahví, když ji pak nechceme použít a nikde není koš...

Stejně je to i se sklem. Na zemi se válí hromady použitých lahví od všech různých nápojů a rozbité střepey nám dokáží pěkně otrávit den, zvláště, když se nám zabodnou do pneumatiky od kola, auta anebo dokonce do nohy. To pak člověk nadává a pochopitelně za takový pěkný "dáreček" není vůbec rád.

Není divu, vždyť střepey nejsou žádná maličkost. A přitom je sklo tak nádherný a dá se říci i svým způsobem čistý materiál, může být vymodelováno do takových tvarů a prozářit tolika barvami, až se někdy jen tají dech.

Dalo by se říct, že nejmenší zlo ze všech odpadků jsou papírové odpadky, jestli se to tak dá vyjádřit. O žádných odpadcích se nejde vyjádřit, že jsou menší nebo větší zlo. Každý třeba jen malý vyhozený papírek na zem dělá nepořádek, člověk musí začít u toho nejmenšího, aby se dostal k větším věcem. Ale je pravda, že papír je přírodní materiál a tak ho půda dokáže v docela krátké době a s poměrně malým úsilím rozložit na malé součástky a vstřebat. Ale i tak to není pěkný pohled, když se po silnicích a ulicích válí pohozené papíry.

Prostě bychom si měli uvědomit, že za to, jak bude vypadat naše země a okolí si můžeme jenom a jenom my sami. Odpadkové koše na ulicích nestojí jenom proto, že města a obce je tam musí dát, ale mají svůj smysl, jak někteří lidé očividně zapomněli.

Ovšem pokud chcete naši přírodě začít pomáhat, nejlépe uděláte, když své odpadky doma vezmete do tašek a půjdete je roztrdit do kontejnerů na sklo, plasty a papír, kam správně odpadky patří. Ovšem prosila bych opravdu tam, kam patří, ne sklo do plastů, plasty do papíru a plasty do skla, když už ne proto, že pak se znovu zpracují a když tam hodíme špatný materiál, mají s tím stroje a dělníci více práce. Tak to někdy vypadá, že neumíme číst a ve škole nás špatně naučili, jak vypadá skleněná váza, papírový sešit a plastová lžička.

Proto třídme, třídme a třídme.

Ivana Ondráčková

Životní pravdy

Když jsem byl malý, byl jsem namyšlený...
Ale teď už nemám chybu.

V každé organizaci je vždy aspoň jedna osoba, která ví, o co jde. Tu je třeba najít a zastřelit...

Všude dobře, doma manželka.

Vykouřená cigareta zkracuje život o 2 minuty, vypitá láhev rumu o 4 minuty a pracovní den o 8 hodin.

Na pracovišti jsem Bohem. Každý ví, že existuji, ale ještě mě nikdo neviděl.

Rozdělovat restauraci na kuřáckou a nekuřáckou část je jako rozdělit bazén na strany "smí se močit a nesmí se močit."

Dlouho jsme se té anekdotě pana šéfa smáli, než jsme pochopili, že jde o pracovní úkol.

Přístroj, který je pod proudem, vypadá stejně jako ten, který není, jen je jiný na dotek.

Nikdy neříkejte, že se něco nedá, protože se vždy najde iniciativní blbec, který neví, že se to nedá a udělá to!

Mecenáši nebo sponzoři?

Je dost neuvěřitelné jak se u nás tyto dva pojmy zaměňují, čímž se i do praxe vnášejí zbytečné zmatky. Mecenáš je např. podle akademické Malé čs. Encyklopedie „podporovatel umění a věd, příznivec“. Slovo mecenáš je odvozeno od starořímského patriicia jménem Maecenas, který se proslavil právě jako štědrý podporovatel umění. Sponzor je pojem, který naše ani dostupné zahraniční slovníky neznají, Encyclopaedia Britannica ho uvádí (1947) v původním smyslu „kmotra“ při baptistických církevních obřadech. Teprve v posledních letech se tento pojem zejména ve sportu, posléze i v umění a jinde prosadil.

Rozdíl mezi oběma pojmy je markantní.

Mecenáš – dříve např. panovník či šlechtic, později i jiný bohatý člověk – podporuje např. umění proto, že ho miluje a že na to má peníze, může si to tedy dovolit. I když jsou známy i případy, kdy se mecenáši pro svou lásku k umění zruinovali. Mecenáš z ta-

kové podpory vlastně ani nechce mít žádný prospěch, alespoň ne především.

Sponzor – je naopak podnikatel, který může, ale nemusí mít vůbec žádný vnitřní vztah k podporovanému oboru, má ale k takové podpoře zřetelný vztah komerční. Což nebudiž řečeno pro jeho zhanobení, ale pro ujasnění vztahů. Firma, která něco sponzoruje, může být samozřejmě při výběru objektu podpory vedena určitým zájmem svého šéfa, rozhodující je ale užitek, který sponzoring firmě přinese. Může to být forma výhodné reklamy nebo „pouze“ vytváření image, tváře firmy. Zahraniční odborníci, kteří o této stránce hovoří, tvrdí, že toto vytváření tváře obrazu firmy ve veřejnosti, je důležitější než např. úlevy na daních! Toto vědomí u nás začíná pronikat do myslí schopných podnikatelů. Prostě vztah sponzora a podporovaného je v podstatě vztah obchodní: obě strany z toho něco mají mít.

Eva Stejskalová

Koně a zase koně

Je půl osmé ráno, na obzoru vychází slunce. Tribuna závodistiště ještě zeje prázdnotou, jen občas protnou mrazivé ovzduší nad trávníkem závodní dráhy vzdálené siluety cválajících koní. Místo, které odpočívalo zimním spánkem se chystá znovu ožít dostihovým ruchem. Sezona je přede dveřmi.

... tak jsem začala svůj článek kdysi na jaře. A protože mi došla nit, hodila jsem ho do šuplíku. A dnes tu na mě civí. Co s ním? Za oknem se ozývá klapot okovaných kopyt. To se do hřebčince vrací po asfaltové silnici naše libošské koně z procházky....

Láska ke koním, to je takové soukromé prokletí. Většinou chvíli trvá, než tomu propadnete, ale jakmile vás chytí, tak už se jí nezbavíte. Vlastně je to nemoc, ale je to ta nejkrásnější nemoc, jakou znám. Aspoň jsem nikdy neslyšela, že by si někdo stěžoval.

Jsou lidé, kteří za koňmi vidí jen dostihový sport, sázení. Závodistiště je vlastně jejich druhý domov a k němu se váže spousta zvyků a rituálů. Známe tváře a všichni svátečně oblečení i naladění. Je to svět ve světě, do kterého vstoupíte jednou za týden a v zimě máte pauzu. Kdykoliv skončí sezona dostihů, cítíte jakousi podivnou prázdnotu.

Pak jsou tu jiní lidé, starající se o čistotu stájí, krmení a trénink koní, výstroj žokejů. Ti s koňmi srostli a závod je pro ně vyvrcholením jejich mnohohletého snažení. Pohlížejí na koně s úctou a zároveň jako na rovnocenného partnera. Vždyť každý závod je souhra obou, koně i jezdce. Pro ně je závod svátkem, někdy tvrdým úderem, jindy potěšením.

A potom jsou tu ještě ti, kteří se snaží koně chovat. Pečují s láskou o všechna ta velká zvířata ve stáji, pečlivě vybírají bujného hřebce pro tu novou kobylku s hvězdičkou na čele. A když se má narodit hříbátko? Kdyby to šlo, dýchali by za něho. Jsou ochotni strávit noc ve stáji na slámě, jen být co nejbližší všemu dění při porodu. Jsou nervózní, když vše neprobíhá, jak by mělo a jsou radostní a nepředstavitelně šťastní při prvním pohnutí očních víček hříběte.

A čas utíká jako splašený. Je tu podzim, mlhy se válí na lukách. Všichni kolem koní jsou natěšení a stejně nervózní. Na jaře to zase začne. Pro někoho dostihy, pro jiného trénink, pro dalšího radostná událost zrození. To všechno je láska ke koním...

Eva Stejskalová

Upozornění na platnost občanských průkazů

Povinnost:

Upozorňujeme občany, jejichž **občanské průkazy byly vydány před 31.12.1994**, že jsou povinni **požádat do 30.11.2005 o výměnu OP.**

Výjimka:

Občané narození před 1.1.1936 nemusí žádat o výměnu OP, pokud mají v občanských průkazech uvedenou dobu platnosti „**bez omezení**“, a to na základě zákona č. 395/2005 Sb., vydaného dne 1.10.2005, kterým byla provedena změna zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech.

Policie k řidičům

Dopravní nehodovost je největším zločincem v zemi!

- Každé 3 minuty dojde na českých silnicích k dopravní nehodě!
- Každých 17 minut je při nehodě lehce zraněn člověk!
- Každých 100 minut je na silnici těžce zraněn člověk
- Každou 7 hodinu zemře v důsledku nehody 1 člověk

Proč lidé bourají? protože ...

- ❑ se plně nevěnují řízení a za jízdy telefonují, kouří, jedí, rozhlížejí se po okolí
- ❑ nedodrží bezpečnou vzdálenost a jezdí doslova „nalepení“ na sobě
- ❑ překračují stanovenou rychlost
- ❑ nedávají přednost v jízdě a vjíždějí do protisměru
- ❑ předjíždějí v nebezpečných úsecích
- ❑ jezdí rozčilení, pospíchají a nepředvídají případné nebezpečí

Jací řidiči nejčastěji bourají?

- ❑ řidiči agresivní a neohleduplní
- ❑ mladí řidiči se silnými vozy
- ❑ spěchající a nervózní řidiči
- ❑ nezkušení čerství majitelé řidičských průkazů
- ❑ osoby pod vlivem alkoholu a návykových látek
- ❑ tzv. sváteční řidiči, kteří vyjíždějí jen občas

Kde nejvíce dochází k tragickým nehodám?

- ❑ nejvíce usmrcených osob je na silnicích I. a II. třídy
- ❑ 3 ze 4 nehod se stanou ve městech a obcích, 4200 nehod se stane jen na dálnicích
- ❑ nebezpečné jsou tradičně železniční přejezdy, kde ročně při srážce s vlakem zemře 50 osob
- ❑ nejvíce nehod se stane na přímých úsecích a na křižovatkách ve tvaru „T“
- ❑ nejčastěji zemře chodec, který si zkracuje cestu, ačkoliv přechod pro chodce bývá v dohledu

Kdy lidé nejčastěji bourají?

- ❑ nejvíce v prosinci a v letních měsících
- ❑ o víkendových dnech (pátek – neděle)
- ❑ o Velikonocích, Vánocích či v době delšího pracovního volna
- ❑ když projíždějí kolem místa dopravní nehody a nesoustředí se na vlastní jízdu

Jací účastníci silničního provozu jsou nejzranitelnější?

- ❑ chodci, z nich pak nejvíce děti a starší lidé
- ❑ cyklisté bez příleeb
- ❑ děti – spolujezdci, které nejsou připoutané v autosedačce
- ❑ řidiči a spolujezdci, kteří nejsou připoutaní bezpečnostním pásem

Ročně zemře na českých silnicích 1.300 lidí, z toho asi 40 dětí! ZBYTEČNĚ!

Jak postupovat při autonehodě?

- ❑ Neprodleně, ale bezpečně zastavte.
- ❑ Vypněte motor a vytáhněte klíčky ze zapalování. Pokud je třeba, zajistěte proti pohybu vozidlo ruční brzdou!
- ❑ Označte místo nehody výstražných trojúhelníkem, rozsviďte výstražná světla automobilu!
- ❑ Zraněné osoby dostaňte opatrně do bezpečí, kde jim můžete poskytnout první pomoc!
- ❑ Pokud jsou u nehody alespoň dva lidé, jeden poskytuje první pomoc a druhý volá záchrannou službu 155 a Policii ČR 158. Pokud zasahujete u nehody sami, musíte nejprve poskytnout první pomoc, teprve potom můžete volat pomoc odbornou. Operátorovi na lince 155 sdělte, kde se nacházíte (město, ulice, křižovatka, číslo kilometru dálnice, orientační bod), dále počty a stav zraněných a samozřejmě Vaše jméno a telefonní číslo, ze kterého voláte!
- ❑ Setrvejte na místě dopravní nehody až do příchodu policisty. Pokud jdete přivolat pomoc, na místo nehody se neprodleně vraťte.
- ❑ Jako účastník nehody jste oprávněni zastavovat další vozidla, aby vám jejich posádka pomohla!
- ❑ Tvoří-li vozidlo překážku v silničním provozu, můžete jej odstavit, ale musíte nejprve vyznačit jeho přesnou polohu při nehodě.
- ❑ Pokud jste svědkem nehody, přistupujte k havarovanému vozidlu opatrně. Po ruce mějte lékárničku, baterku, mobilní telefon a důležitý je i hasicí přístroj.
- ❑ Pokud jste účastníky nehody, která se obešla bez zranění a máte k dispozici fotoaparát, vyplatí se celou situaci vyfotit.

A nezapomeňte! Po nehodě je řidič povinen zdržet se požití alkoholického nápoje a návykových látek stejně jako před a během jízdy do doby, dokud policista neprovede orientační dechovou zkoušku na alkohol, případně dokud se nepodrobíte lékařskému vyšetření s odběrem krve či moči ke zjištění množství alkoholu v krvi.

Kdy nejste povinni volat k dopravní nehodě policii ČR?

- ❑ nedojde-li ke zranění či usmrcení osoby
- ❑ nepřesáhne-li způsobená škoda částku vyšší 20.000,- Kč
- ❑ není-li způsobena škoda na majetku třetí osoby
- ❑ pokud se řidiči vzájemně dohodnou na zavinění dopravní nehody

Předcházejte tomu, aby dopravní nehoda změnila v setině sekundy váš život...

Křížovka o ceny

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1				■				■				■		
2				■				■				■		
3	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4				■				■				■		■
5	■	■		■				■				■		■
6				■				■				■		■
7			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8				■				■				■		■
9	■	■		■				■				■		■
10				■				■				■		■
11				■				■				■		■
12	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
13				■				■				■		■

Setkají se dva známí a jeden se ptá toho druhého: „*Jak jsi spokojen se svým zetěm?*“

Druhý se zamračí a povídá: „*Nestojí za nic, neumí brát karty a neumí pít.*“

První na to: „*Ale to přece není nic co by tě muselo mrzet.*“

Druhý pak vysvětluje: „*No ale ...*“ - dokončení odpovědi je skryto v tajence naší křížovky.

Vodorovně

- Hlt, zkratka odborné tech. kontroly, zkratka Okresní správy silnic, označení spec. oddílů wehrmachtu.
- Nejsilnější karta, předpona označující prehistorii, část tenisové hry, staročeské vztažné zájméno. **3. První část tajenky.**
- Hluboký ženský hlas, otrok, slovensky „řev“, římská jednička.
- Samohláska, odporovací částice, převrací ornici, egyptský bůh slunce.
- Hrdina, národ, klokaní kapsa, citoslovce povzdechu.
- Foneticky „l“, značka poloměru.
- Fyzikální veličina, označení voj. jednotky z padesátých let, SPZ Prahy, ruský souhlas.
- Spojka, nemocniční oddělení, důlní pracoviště, část vozu.
- Sovětská mediální agentura, záplata, jednotka tlaku, SPZ Pelhřimova.
- Nadávat, chem. značky oxygenu a molybdenu, slovensky „jen“, mluvnická spojka.
- Třetí část tajenky.
- Méně než málo, staročeské vztažné zájméno, domácky Olga, jméno známého mimozemšťana.

Svisle

- A.** Sibiřský veletok, pysk, jméno psa. **B.** Symbol hlouposti, domácky Eliška, šéfové. **C.** Zátíší, brněnské nářečí. **D.** Římská tisícovka, mluvnická spojka. **E.** Dělal opěru, španělsky „holubice“. **F.** Pobudové, odrůda vína. **G.** Sloučenina vápníku a uhlíku, přírodní katastrofa. Dlouhá samohláska, jiná dlouhá samohláska. **I.** Pevnina v moři, potlučeno. **J.** Tesařův nástroj, autor „Slavností sněženek“. **K.** Druh holuba, napodobenina. **L.** Značka poloměru, samohláska. **M.** Výměšný humor, vypije do dna. **N.** Zdání, **druhá část tajenky**, latin. spojka.

František Svozil

Vyluštěnou tajenku doručte poštou nebo osobně do 30. listopadu 2005 na Obecní úřad v Liboši. Obálku nadepište heslem „KŘÍŽOVKA“. Vylosování výherci obdrží drobné věcné ceny. Výherci za vyluštění tajenky ze Zpravodaje č. 17 („Věděl jsem, že to přijde, ale ne, že tak brzy.“) se stali manželé Vodičkovi z Liboše. Výhercům blahopřejeme.